Werkplan halve euro 2023

Beschikbaar budget voor 2023 is 4.555.236 EUR (0,68 EUR x 6.698.876 inwoners op 1/1/2022)

Conform artikel 4 van de overeenkomst tussen Fost Plus en het Vlaamse Gewest met betrekking tot de besteding van de middelen voorzien in artikel 13, §1, 12°, van het interregionaal samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, stelt de OVAM het werkprogramma voor het jaar 2023 inzake het beheer van verpakkingsafval voor.

Het Werkplan halve euro kadert in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus en omvat acties, initiatieven, projecten, campagnes, studies, onderzoeken betreffende de preventie en het beheer van het huishoudelijk verpakkingsafval van en voor alle mogelijke doelgroepen.

Uitgangspunt is continuïteit, met uitbreiding of verdieping van reeds opgestarte initiatieven, het afronden van volbrachte acties en de opstart van nieuwe initiatieven. Naast zwerfvuil ligt het accent van het werkplan 2023 voornamelijk op het sorteren buitenshuis.

Het plan is opgedeeld in volgende hoofdthema's: aanpak zwerfvuil, sorteren buitenshuis, studies en beleidsontwikkeling en communicatie en sensibilisering. Per project wordt alleen het budget vermeld dat nodig wordt geacht voor de concrete uitvoering ervan in 2023. Het vermeld budget is steeds inclusief btw.

1. Zwerfvuil

Uitvoering operationeel plan zwerfvuil en sluikstorten. Dit is het jaarlijks werkplan voor de Mooimakers en wordt opgevolgd door het Beslissingsorgaan Openbare Netheid. Hiervoor is ook in 2023 een bijdrage van 2.100.000 EUR voorzien vanuit het werkplan halve euro. Voor een gedetailleerde budgettering wordt verwezen naar het operationeel plan zwerfvuil en sluikstorten 2023.
Budget voorzien: 2.100.000 EUR

2. Sorteren buitenshuis

Stimuleren van buitenhuis sorteren is een prioriteit binnen het werkplan. Het werkplan bevat zowel acties om binnen gesloten omgevingen, zoals bedrijven en scholen, meer verpakkingen te capteren voor recyclage, als projecten in de context van on-the-go consumptie en ook handhaving op bronsortering. Het betreft enkel acties die specifiek zijn voor het Vlaamse Gewest maar complementair zijn aan de acties opgenomen in het jaarlijks basisprogramma 'out of home', zoals voorzien in artikel 37 van de erkenning van Fost Plus.

2.1 Integrale projecten on-the-go

In 2021 zijn in samenwerking met Fost Plus en Interafval, 3 integrale on-the-go projecten opgestart bij de steden Genk, Roeselare en Gent. Het zijn integrale projecten gebaseerd op de 6 pijlers van het zwerfvuilbeleid waarbij zoveel mogelijk relevante actoren (bv. lokale handelaars) betrokken zijn. Ook een maximale recyclage van verpakkingen wordt uitgetest (via sortering aan de bron of via nasortering). De projecten zijn gestart in 2021 en lopen nog tot september 2023. In 2023 zijn geen nieuwe 'on-the-go' projecten voorzien.
Totaal budget voorzien: pro memorie

2.2 Kust - Toerisme

Ondersteuning van acties uit het 'Kustprogramma' van de OVAM i.s.m. de kuststeden, de provincie West-Vlaanderen, Horeca Vlaanderen, en Westtoer, waaronder:

- Communicatie voor verblijfstoeristen, inzetten op selectieve pmd-inzameling aan zee.
- Verdere acties om de selectieve inzameling op het strand te verbeteren, opgevolgd via de kustwerkgroep. Deze ondersteuning omvat aangepaste infrastructuur om de visibiliteit te verbeteren

(signalisatie, meer afvaleilanden en masten), met opvolging van de kwaliteit, eventuele voorsortering van de pmd-stroom bij onvoldoende kwaliteit en mogelijke aanpassingen van de infrasctructuur rekening houdend met de ergonomische criteria.
- Herhaling van een sensibiliserende communicatieactie.

Totaal budget voorzien: 300.0000 EUR

2.3 Evenementen- en cateringbeleid

Begeleiding van kleine en middelgrote evenementen met als doel deze te verduurzamen. Grote evenementen worden via het basisprogramma 'out of home' ondersteund.

- 2 VTE's om evenementen te begeleiden en maximaal te informeren en te sensibiliseren over de verplichtingen inzake afvalbeheer en over de mogelijkheden om minder afval te produceren en om meer te verduurzamen:
    - Begeleiding van evenementen van lokale besturen blijft doorlopen. Naast algemene duurzaamheidsmaatregelen en de wetgeving bekers zal ook de naleving van de wetgeving cateringmaterialen voor bereide voedingsmiddelen en de SUP-richtlijn aan bod komen. Daarnaast blijven we specifieke ondersteuning verlenen bij allerlei vragen rond verduurzaming.
    - Begeleiding en inspiratie bij implementatie van de nieuwe regels rond drank- en eetverpakkingen op evenementen en best cases op de Groenevent webpagina.
    - Inspireren van het evenementenbeleid van intercommunales en hun gemeenten naar duurzaamheid.
    - Eventueel nieuwe sensibiliserende acties.
- Onderhoudsbudget voor evenementenkits inclusief beachflags.

Totaal budget voorzien: 210.000 EUR

2.4 Scholen/educatie

- Verderzetting en continuïteit van de educatieve vormingen, met behoud van de quota per intercommunale, rekening houdend met de indexatie uurlonen/prestaties van de animatoren:
    - Kleuteronderwijs, Viesvuilland: 2.207 vormingen
    - Lager onderwijs, Labo: 696 vormingen (= bijkomend aan het aantal vormingen reeds voorzien in het Basisprogramma)
    - Middelbaar onderwijs: uitrol en bijsturing (cf. OKAN & BUSO) van het educatief aanbod 'Ik zie wat jij niet ziet' (evenwaardig aan bijdrage reeds voorzien in het Basisprogramma).
- Ideaal sorteereiland: op basis van de protypering en testing op het terrein ('22) zal in '23 het basisontwerp geoptimaliseerd worden, de mallen geproduceerd, en het concrete kader van het aanbod bepaald worden.

Totaal budget voorzien: 548.000 EUR

2.5 Sorteren in bedrijven

2.5.1 Sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven

Continuïteit in de communicatie-acties

- Wervingscampagne om bedrijven aan te zetten tot het sorteren van pmd, eventueel met focus op specifieke sectoren.

Totaal budget voorzien: 100.000 EUR

2.5.2 Bedrijvenactie

Fost Plus zet een call center in om de bedrijven op te volgen die een mailing hebben ontvangen over de sortering van pmd. Deze actie draagt ertoe bij om de gecapteerde hoeveelheden pmd buitenshuis te verhogen en zal in 2023 verder gezet worden.

Totaal budget voorzien: 30.000 EUR

2.5.3 Selectieve inzamelplicht bedrijven

Na de start van een eerste handhaver eind 2021 kwam er in de loop van 2022 een tweede handhaver (4/5de) bij om de verplichte bronsortering bij bedrijven te controleren, met focus op pmd. De controleacties van deze handhavers zijn een interessant leertraject en worden verdergezet in 2023.

Totaal budget voorzien: 135.000 EUR

2.6 Specifieke doelgroepen

Het betreft adviesverlening, het leveren van sensibiliserend materiaal en desgevallend aangepast materiaal om selectieve inzameling van pmd buitenshuis te bevorderen. In 2023 zal voornamelijk verder ingezet worden op nazorg van eerder bewerkte doelgroepen in het kader van de uitgebreide pmd-sorteerboodschap, maar ook nieuwe potentiële doelgroepen kunnen benaderd worden. Ook optimalisering selectieve inzameling bij hoogbouw valt hieronder.

Totaal budget voorzien: 50.000 EUR

3. Studies & beleidsontwikkeling

3.1 Verpakkingsaudits

Verpakkingsaudits bij bedrijven om hun verpakkingsproces te optimaliseren. Ook in 2023 zullen deze audits uitgevoerd worden.
Budget voorzien: 36.000 EUR

3.2 Ecodesign verpakkingen

Initiatieven op vlak van ecodesign verder financieel ondersteunen om goede praktijken te verspreiden inzake ecodesign en design for recycling van huishoudelijke verpakkingen.
Budget voorzien: 20.000 EUR

3.3 Ondersteuning verpakkingsbeleid OVAM

In 2021 is 1 VTE is aangeworven als verpakkingscoördinator die de algemene opvolging van het verpakkingsplan 2.0 op zich neemt en aantal projecten uitvoert en opvolgt, waaronder de Green Deal Anders Verpakt. De Green Deal 'Anders verpakt' is gestart in 2021 en loopt tot 2024. Het Werkplan green deal (1,7 mio euro) is opgesteld door de stuurgroep van deze Green deal (VIL, Comeos, Detic, Fevia en OVAM). In najaar 2022 is een subsidiecall voor proefprojecten gelanceerd. Via externe jurering zijn een beperkt aantal projecten uitgekozen die hun case zullen testen gedurende de 2 volgende jaren. De deelnemende partijen worden geïnspireerd en begeleid in de uitvoering van hun projecten via workshops, lerende netwerken. De Green Deal loopt tot eind 2024.
In 2023 wordt een tweede VTE voorzien ter ondersteuning van het verpakkingsbeleid in Vlaanderen.
Totaal budget voorzien: 160.000 EUR

3.4 Studie milieu-impact van herbruikbare eetrecipiënten.

Net zoals de studie over herbruikbare bekers versus wegwerpbekers, wil deze studie de milieu-impact van herbruikbare eetrecipiënten vergelijken met wegwerp eetrecipiënten zoals kommetjes, bordjes, bakjes, schaaltjes, wikkels, bestek enz. in 3 verschillende situaties: op evenementen (1), in vaste inrichtingen voor consumptie ter plaatse (2), in vaste inrichtingen voor take away/on the go (3). Inclusief zal gezocht worden naar concrete maatregelen en veranderingen die noodzakelijk zijn op het terrein en in het beleid om hergebruik op vlak van milieu-impact te optimaliseren (infrastructuur, technologie, logistiek, wetgeving,…).
Totaal budget voorzien: 120.000 EUR

3.5 Studie marktverkenning rond aantal eenmalige verpakkingen in onderwijs, bedrijven en horeca.

Onderzoek naar hoeveelheid eenmalige verpakkingen dat wordt aangeboden, en welke kunnen vermeden worden of in aanmerking komen voor hergebruik. Daarnaast ook in kaart brengen wat de milieu-, maatschappelijke en economische impact is van een verbod op het gebruik van deze verpakkingen en het vervangen waar nodig door herbruikbare alternatieven met een retourlogistiek.
Totaal budget voorzien: 80.000 EUR

3.6 Proefprojecten preventie en selectieve inzameling van verpakkingen

Op basis van een projectoproep kan er financiële steun verleend worden aan projecten ingediend door lokale besturen, intergemeentelijke samenwerkingen of projecten van privaatrechtelijke inzamelaars opgezet in samenwerking met lokale besturen. Elk proefproject dat betrekking heeft op optimalisatie van de selectieve inzameling van verpakkingsmaterialen of gericht is op preventie van verpakkingen of op het stimuleren van selectieve inzameling on-the-go, komt in aanmerking. Een document met richtlijnen en projectfiche om de projectvoorstellen in te dienen, staat online op de website van OVAM en Fost Plus.
Totaal budget voorzien: 150.000 EUR

4. Communicatie en sensibilisering

4.1 Hoffelijkheidscampagne gericht tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars

Sinds 2016 voert Interafval jaarlijks een communicatiecampagne ter verbetering van de hoffelijkheid tegen over de afvalinzamelaars en recyclageparkwachters.
Deze campagne wordt ook in 2023 voorzien.
Budget voorzien: 40.000 EUR

4.2 Communicatie over best practices / inspiratiesessies
Sinds 2019 heeft Interafval het traject van lerende netwerken opgestart, ter uitvoering van een actie uit het uitvoeringsplan (voorzien tot en met 2023). De financiering van ingezette de werkingsmiddelen voor deze lerende netwerken gebeurt gedeeltelijk via het werkplan halve euro.
Totaal budget voorzien: 30.000 EUR

4.3 Bijdrage KWIT-campagne
Een bijdrage uit het werkplan is voorzien voor een extra communicatie rond verpakkingen in kader van de OVAM KWIT-campagne. De OVAM zal het budget vanuit de halve euro enkel inzetten voor het onderdeel verpakkingen en aanvullen met middelen uit C- Martlife.
Totaal budget voorzien: 50.000 EUR

Overzicht van de geplande bestedingen in 2023:

NR	ACTIE	Geraamd budget (EUR) incl BTW
1	Zwerfvuil	
	Uitvoering operationeel plan zwerfvuil	2.100.000
2	Sorteren buitenshuis	
2.1	Opzetten van integrale projecten on-the-go	-
2.2	Kust + toerisme	300.000
2.3	Evenementen- en cateringbeleid	210.000
2.4	Scholen/educatie	548.000
2.5	Sorteren in bedrijven	
2.5.1	Sensibiliserende campagne sorteerplicht bedrijven	100.000
2.5.2	Bedrijvenactie	30.000
2.5.3	Controle selectieve inzamelplicht bedrijven	135.000
2.6	Specifieke doelgroepen	50.000
3	Studies & beleidsontwikkeling	
3.1	Verpakkingsaudits bedrijven	36.000
3.2	Ecodesign verpakkingen	20.000
3.3	Ondersteuning verpakkingsbeleid OVAM	160.000
3.4	Studievoorstel milieu-impact van herbruikbare eetrecipiënten	120.000
3.5	Studievoorstel marktverkenning eenmalige verpakkingen	80.000
3.6	Proefprojecten preventie en selectieve inzameling van verpakkingen	150.000
4	Communicatie en sensibilisering	
4.1	Hoffelijkheidscampagne gericht tegen toenemende agressie tegenover afvalinzamelaars	40.000
4.2	Communicatie over best practices/ inspiratiesessies	30.000
4.3	bijdrage KWIT-campagne verpakkingen	50.000
	Totaal	4.159.000
	Subsidieerbare investeringen via subsidiebesluit (*)	500.000
	Totaal geraamd budget	**4.659.000**
	Beschikbaar budget	**4.555.236**

(*) De 500.000 EUR bestemd voor subsidies wordt uit de provisie-post voorzien en gestort vóór 1 maart 2023.

Het gebudgetteerde bedrag overschrijdt het voor 2023 beschikbare bedrag. Het verschil is klein. Een potentiële overschrijding kan gedekt worden met het niet-bestede bedrag van het werkplan 2022. De gecumuleerde reserves uit de voorgaande jaren zijn niet meer beschikbaar omwille van de toewijzing hiervan aan acties voor de green deal 'Anders verpakt' en de inzet van de Click in de integrale projecten on the go (2.1).

Zoals bepaald in de overeenkomst tussen het Vlaamse Gewest en Fost Plus met betrekking tot de besteding van de middelen van de halve euro, kunnen het programma en de daaraan gekoppelde financiële gevolgen bijgestuurd worden binnen het gebudgetteerd budget.

Dit kan gebeuren door de Stuurgroep halve euro (met vertegenwoordigers van Fost Plus, en de OVAM) tijdens het regelmatig overleg of per e-mail.

Voor akkoord,

Getekend door:Zuhal Demir (Signature)
Getekend op:2023-01-23 10:27:46 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

Zuhal Demir

Zuhal Demir,
Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme